

ΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΡΕΜΑΤΩΝ ΟΠΩΣ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ, ΟΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΓΚΙΒΩΤΙΣΜΟΙ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΑΝΤΙ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΠΟΥΝ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

Οι καθαρισμοί στα φυσικά (μη τσιμεντοποιημένα) τμήματα των ρεμάτων που διαφημίζονται ως «αντιπλημμυρικά έργα» από τις Περιφέρειες δεν είναι τίποτε άλλο από χωματοργικές εργασίες που εκτελούνται από εργολάβους, χωρίς γνώση της φυσικής λειτουργίας των ρεμάτων. Οι εργασίες εκτελούνται ΧΩΡΙΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗ, ΧΩΡΙΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ και ΧΩΡΙΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΘΑΡΙΣΜΩΝ ΡΕΜΑΤΩΝ, δηλαδή χωρίς σαφείς οδηγίες για το τι πρέπει να κάνουν οι εργολάβοι και τι δεν επιτρέπεται να κάνουν στα διάφορα σημεία των ρεμάτων που επεμβαίνουν.

Το αποτέλεσμα συχνά (αν όχι πάντα) είναι οι καθαρισμοί να δημιουργούν περισσότερα προβλήματα από αυτά που λύνουν. Τα ρέματα αντιμετωπίζονται ως αγωγοί ομβρίων, ανεξάρτητα αν έχουν μετατραπεί σε κλειστούς αγωγούς, αν είναι τσιμεντωμένα, αν έχουν φυσική κοίτη, αν είναι ορεινά ή πεδινά, αν διέπονται από προστατευτικές περιβαλλοντικές διατάξεις. Οι διαγωνισμοί προκηρύσσονται ως παροχές υπηρεσίας και πληρώνονται με το κυβικό χώματος και φερτών που απομακρύνουν, με αποτέλεσμα οι εργολάβοι να έχουν συμφέρον να κάνουν όσο το δυνατό μεγαλύτερης έκτασης εκσκαφές, ακόμη και να μπαζώσουν πριν ξεκινήσουν, όπως χαρακτηριστικά έγινε φέτος στο Μεγάλο Ρέμα Ραφήνας (κλάδος Βαλανάρη) σύμφωνα με μαρτυρίες και επώνυμες καταγγελίες κατοίκων.

Κατά τη διάρκεια των καθαρισμών εκτελούνται και άλλες αυθαίρετες/παράτυπες εργασίες:

Α. Εργασίες που αλλάζουν την υδραυλική συμπεριφορά των ρεμάτων και απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση υποκατηγορίας Α1, βάσει του Ν.4258/2014. Τέτοιες εργασίες είναι α/οποιοσδήποτε εργασίες παρέμβασης στα πρηνή (στα πλαϊνά των ρεμάτων) β/εργασίες εκσκαφής και διαμόρφωσης του πυθμένα γ/εργασίες αλλαγής της διατομής των ρεμάτων με σκάψιμο των πρηνών ή εναπόθεση προϊόντων εκσκαφής στα πρηνή. Όλα αυτά μεταβάλλουν τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά ορισμένων διατομών της κοίτης, κατά συνέπεια αποτελούν εργασίες διευθέτησης που απαιτούν Μελέτη και Περιβαλλοντική Αδειοδότηση. Φυσικά τίποτα από αυτά δεν υπάρχει, αφού οι συμβάσεις δε θεωρούνται καν εργολαβίες. Οι παραπάνω εργασίες δεν περιγράφονται στις συμβάσεις και επομένως, ελλείψει οποιασδήποτε επίβλεψης, εκτελούνται παράτυπα αυξάνοντας συχνά τον κίνδυνο πλημμύρας αφού επεμβαίνουν ΧΩΡΙΣ ΜΕΛΕΤΗ στην υδραυλική συμπεριφορά των ρεμάτων.

Β. Εργασίες Άρσης Προσχώσεων. Επίσης απαιτείται μελέτη και περιβαλλοντική αδειοδότηση υποκατηγορίας Α1 για μη διευθετημένα τμήματα ρεμάτων και υποκατηγορίας Α2 για διευθετημένα τμήματα ρεμάτων. Επίσης δεν περιγράφονται στις συμβάσεις και εκτελούνται παράνομα, χωρίς τις απαραίτητες μελέτες και αδειοδοτήσεις.

Γ. Η κοπή και απομάκρυνση της βλάστησης δε γίνεται με κριτήριο αν εμποδίζει την ελεύθερη απορροή των υδάτων, ούτε με επιλεκτική αραίωση, ούτε καν βάσει του όρου που περιγράφει η σύμβαση : «*Εκθάμνωση εδάφους ή εκρίζωση δενδρυλλίων σε ύψος 0,40μ από την επιφάνεια του φυσικού εδάφους. Η χαμηλή κατεστραμμένη βλάστηση δεν θα απομακρύνεται σε περίπτωση που κριθεί επικίνδυνο να διαταραχθεί η φυσική διαμόρφωση του εδάφους*». Αντιθέτως, η βλάστηση του εδάφους εκρίζώνεται ολοκληρωτικά από τα μηχανήματα εκσκαφής, διαταράσσοντας τη φυσική διαμόρφωση του εδάφους και την οικολογική ισορροπία των ρεμάτων.

Δ. Πραγματοποιούνται καθαρισμοί με μπουλντόζες σε προστατευόμενες περιοχές (NATURA, Ιδιαίτερου Περιβαλλοντικού Ενδιαφέροντος, Υγροτόπους Α' προτεραιότητας κλπ) θέτοντας σε κίνδυνο την ισορροπία των οικοσυστημάτων που αποτελούν βιότοπους για πολλά είδη ορνιθοπανίδας, ιχθυοπανίδας κλπ. Τέτοιο παράδειγμα είχαμε φέτος στον ποταμό Ερασίνο και τον υγρότοπο της Βραυρώνας, όπου οι μπουλντόζες αποψίλωσαν ολοκληρωτικά τα πρηνή καταστρέφοντας χώρους φωλεασμού και αναπαραγωγής πουλιών και υδρόβιων οργανισμών. Επίσης οι μπουλντόζες δημιουργούν έντονη όχληση και είναι αδιανόητο να εργάζονται μέσα σε ρέματα και ιδιαίτερα σε προστατευόμενες περιοχές.

Οι ζημιές που πραγματοποιούνται στον πυθμένα και στα πρηνή, είτε πρόκειται για εκσκαφή είτε για επιχωμάτωση είτε για αποψίλωση βλάστησης, έχουν ποικίλες αρνητικές συνέπειες:

1/ αυξάνουν την ταχύτητα του νερού λόγω έλλειψης της φυσικής βλάστησης που ανακόπτει την ταχύτητά του και επομένως αυξάνουν την πιθανότητα καταστροφής σε περίπτωση υπερχειλίσης ή πλημμύρας. . Επιπλέον, οι αυξημένες ταχύτητες και οι ανεξέλεγκτες μεταβολές της γεωμετρίας των διατομών και των κατά μήκος κλίσεων, συχνά οδηγούν σε δευτερογενή φαινόμενα (πχ υδραυλικό άλμα), που έχουν ως αποτέλεσμα τη διάβρωση της κοίτης και τις καταπτώσεις πρηνών.

2/ αποσταθεροποιούν τα εδάφη και κυρίως τα πρηνή, η συνοχή των οποίων οφείλεται στο ριζικό σύστημα που τα συγκρατεί. Απογυμνώνονται ρίζες δέντρων, συχνά αιωνόβιων όπως πλατάνια που κάποια στιγμή θα πέσουν μέσα στην κοίτη δημιουργώντας εμπόδιο στην ελεύθερη απορροή των υδάτων. Τα πρηνή αποσταθεροποιούνται με αποτέλεσμα μεγαλύτερη πιθανότητα κατάπτωσης. Αυτό που θα ακολουθήσει είναι μια επείγουσα εργολαβία αποκατάστασης πρηνών. Τέτοιες εργολαβίες που συχνά γίνονται επίσης χωρίς μελέτες και πρέπει να αποφεύγονται γιατί είναι αποσπασματικές και συνήθως δημιουργούν προβλήματα σε άλλο σημείο του ρέματος κατάντη ή ανάντη.

3/ συχνά αυξάνουν τις πιθανότητες καταστροφής σε τεχνικά, δρόμους κλπ αφού αλλάζουν προς το χειρότερο την υδραυλική συμπεριφορά των ρεμάτων. Τέτοιο παράδειγμα είχαμε φέτος στο Μεγάλο Ρέμα Ραφήνας, όπου εκσκαφή που έγινε στον πυθμένα και πολύ κοντά σε δρόμο που είναι διάβαση «Ιρλανδικού τύπου», θέτει σε κίνδυνο τον ίδιο το δρόμο σε περίπτωση μιας έντονης βροχόπτωσης στο ξεκίνημα της φθινοπωρινής περιόδου.

4/ καταστρέφουν την οικολογική ισορροπία του οικοσυστήματος, θέτοντας σε κίνδυνο πλήθος ειδών, πολλά εκ των οποίων είναι καταγεγραμμένα στο Κόκκινο Βιβλίο των υπό εξαφάνιση ειδών.

Είναι μύθος ότι τα ρέματα πλημμυρίζουν επειδή δε γίνονται καθαρισμοί. Ο βασικός λόγος που προκαλεί τις πλημμύρες είναι η στένωση της κοίτης από παράνομες καταπατήσεις και μπαζώματα, η νόμιμη ή παράνομη οικοδόμηση των παραρεμάτων περιοχών, οιτσιμεντοποιήσεις/εγκιβωτισμοί/κλεισίματα των ρεμάτων, καθώς και μια σειρά αποσπασματικών παρεμβάσεων που δε λύνουν τα προβλήματα, απλά τα μεταφέρουν σε άλλο σημείο του ρέματος.

Ζητάμε:

1/ Άμεσο πάγωμα των καθαρισμών ρεμάτων με χωματοουργικά μηχανήματα, καθώς και των σχετικών διαγωνισμών που βρίσκονται σε εξέλιξη (πχ. για καθαρισμούς ρεμάτων Αν. Αττικής στις 3/10/19)

2/ Άμεση κατάρτιση ενός Πρωτοκόλλου για τους Καθαρισμούς των Ρεμάτων, με τη συμμετοχή περιβαλλοντικών φορέων και κινήσεων

3/ Άμεσο πάγωμα των αποσπασματικών παρεμβάσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη στα ρέματα (πχ εργολαβίες άρσης καταπτώσεων πρηνών) και επανεξέτασή τους στα πλαίσια μελετών ολόκληρης της υδρολογικής λεκάνης

4/ Άμεσο πάγωμα των έργων εγκιβωτισμού καιτσιμεντοποίησης των τελευταίων λιγοστών φυσικών ρεμάτων της Αττικής που έχουν δρομολογηθεί ως «αντιπλημμυρικά έργα» από την προηγούμενη Περιφερειακή Διοίκηση και επανεξέτασή τους με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος που αποτελεί την καλύτερη αντιπλημμυρική προστασία και είναι βασικός παράγοντας ανάσχεσης της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της στους ανθρώπους.

Φορείς και Κινήσεις για την Προστασία των Ρεμάτων – “ΡεμΑττική”

remattiki@gmail.com , fb: ΡεμΑττική